

HISTÓRIA

Názvy, ktoré obec používala v minulosti: 1348 Duchreuy, 1453 Duczev, 1521 De-chobrod, 1532, 1638 Ducibrod, 1576 Ducybrod, 1636 Duczowa, 1664 Ducó, 1667 Duczo, 1668 Duczove, 1693 Duczowa, 1753 Duczó, 1776Duczo, 1773 Duczo, Dutzo, Duczowe, 1786 Duczo, Duczowce, 1808 Duczó, Ducow, 1863 -1918 Ducó, 1920 Ducov, Ducové, 1927 Ducové

Najstaršie osídlenie v chotári Ducového pochádza z mladšej časti staršej doby kamennej - paleolitu a patrí do obdobia gravettienskej kultúry (26000 - 14000 rokov pred n. 1.). Zistilo sa v polohe Kostolec, ale aj na ďalších miestach v chotári obce. Poloha Kostolec rozdelená v nerovnakej veľkosti medzi Ducové a Hubinu z archeol-ogického a historického hľadiska patrí medzi významné slovanské lokality. Je chránená štatútom ako národná kultúrna pamiatka. Ďalšie osídlenie z polohy Kosto-lec je zistené z neskorého obdobia mladšej doby kamennej - eneolitu. Patrí do najstaršej fázy kultúry s kanelovanou keramikou bošáckej skupiny (2600 rokov pred n. 1.). Nálezy z polohy Cintorín - Veľký diel patria do obdobia lengyelskej kultúry (4000-3000 rokov pred n. 1.). Do obdobia mladšej doby kamennej je rámcovo datovaná aj kamenná sekerka, ktorá sa v minulosti našla v intraviláne obce. V mladšej dobe bronzovej (1300 - 1100 rokov pred n. L), ľud velatickej kultúry vybudoval na terase Kostolca významné hradisko. Fortifikačný systém hradiska - mohutný val a priekopa sa na lokalite zachovali dodnes. Okrem sídliska sa na Kostolci zistili aj kostrové hroby príslušníkov velatickej kultúry. Žiarové hroby z toho istého obdobia sa v minulosti našli v staršej časti dnešnej obce Ducové a v polohách Veľký diel a Panský jarok. Prechodne bol Kostolec osídlený aj v dobe rímskej (2. - 3 stor. n. L), pričom z areálu pochádzajú drobné nálezy. Najvýznamnejšie osídlenie Kostolca z hľadiska našich národných dejín predstavuje slovenské osídlenie z 9. - 10. stor. Vybudované opevnenie - palisáda z dubových kolov, obytné časti - zrubové domy a kostolík - rotunda sú charakterizované ako súčasť veľmožského dvorca sídla príslušníkov dvorskej aristokracie. Moderná náznaková rekonštrukcia dáva dobrý prehľad o ich umiestnení v teréne. Zánik dvorca možno spájať s ambíciami Arpádovcov pri rozširovaní obsadeného územia koncom 10. stor. Po definitívnom zániku dvorca sa jeho plocha používala až do pol. 19. stor. ako cintorín. Na stredo-vekom cintoríne sa počas archeologického výskumu realizovaného v rokoch 1968 -1972 a 1975 odkrylo 1545 hrobov s inventárom súdobej materiálnej kultúry. V polovici 15. stor. pravdepodobne v súvislosti s aktivitou husitských a bratríckych vojsk na Považí bolo na Kostolci vybudované vojenské stanovisko - základňa. Osídlenie z 15. stor. sa zistilo aj v polohe Bašta.

Prvá písomná správa o obci pochádza z roku 1348, keď kráľ Ľudovít I. daroval hrad a panstvo Tematín magistrovi Mikulášovi Ujlakimu. V roku 1452 boli v obci zdanené 2 usadlosti. V roku 1521 rod vymrel bez potomkov, a preto kráľ Ľudovít II. daroval panstvo Tematín, ktorého súčasťou bolo aj Ducové, Alexejovi Turzovi. Neskoršie malo Ducové podobný osud ako ďalšie

obce panstva Tematín. V priebehu 17. - 18. stor. bola obec viackrát predmetom darovania, dedenia a zálohy medzi kráľovskou komorou a šľachtou (Rottalovci, Cákiovci, Sándorovci). V roku 1548 zdanili v Ducovom 7 port. Nízky počet zdanených port v dedinách juhozápadného Slovenska má pôvod v pustošivom vpáde osmanského vojska vedeného begom Mehmedom roku 1530. Medzi hlavné zamestnania v Ducovom v minulosti patrilo poľnohospodárstvo. Od polovice 16. stor. určitú úlohu v obci hralo aj vinohradníctvo. Napríklad v roku 1552 sa v obci uvádza produkcia 91 okovov (1 okov - 54,3 litra) vína, v roku 1581 148 okovov vína, v roku 1593 len 6 okovov vína a v roku 1718 215 okovov vína. V roku 1576 sa v Ducovom uvádzajú 2 sedliacke porty a 2 želiarske porty. V roku 1598 bolo v obci 11 domov. Po vpáde Osmana nov na juhozápadné Slovensko v roku 1599 sa v obci v roku 1600 uvádza 8 domov a v roku 1601 len 7 domov. V roku 1636 sa v Ducovom uvádza 11 sedliakov. Dvaja sedliaci hospodárili na celých usadlostiach. V obci bolo 5 3/4 celých usadlostí a 3 opustené želiarske usadlosti. Od roku 1664 - 1665 bolo Ducové, tak ako desiatky okolitých obcí na ľavom brehu Váhu povinné platiť Osmanom daň. Jej výška bola stanovená na 5552 akčí (akča = drobná turecká minca). V roku 1668 sa v obci spomínajú len dvaja poddaní a jedna opustená polovičná usadlosť. V celokrajinskom súpise, ktorý v roku 1715 nariadil vykonať uhorský snem sa v obci uvádza 10 usadlostí. Podľa daňového súpisu obyvateľov Nitrianskej stolice z roku 1753 poddaní v Ducovom vlastnili 10 kusov hovädzieho dobytku, 15 kusov koni, 14 kusov kráv, 49 kusov oviec a kôz a dve včelstvá. V roku 1787 sa v obci uvádza 157 obyvateľov a 24 domov. Podľa celokrajinského - dikálneho súpisu z roku 1828 bolo v obci 20 domov a žilo v nej 143 obyvateľov. Z cirkevného hľadiska patrila obec ako filiálka do farnosti v Modrovej, neskoršie do farnosti v Banke a od začiatku 18. stor. do farnosti v Moravanoch nad Váhom. V roku 1869 sa v obci uvádza 139 obyvateľov. V roku 1890 mala obec 161 obyvateľov a 31 domov, v roku 1900 164 obyvateľov a 24 domov. Za Slovákov sa hlásilo 159 (96,9 %) obyvateľov. V rokoch 1976 - 1990 bolo Ducové zlúčené s obcou Moravany nad Váhom. Medzi najstaršie stavebné cirkevné pamiatky v Ducovom patria odkryté základy rotundy z druhej pol.9. stor. v polohe Kostolec. Stará časť obce, kde sú domy postavené tradičným spôsobom zo surových tehál a nabíjanice bola postupne opustená a hlavne po roku 1945 sa výstavba nových domov presunula na rovinu pod svahom. Štátna ľudová škola bola v obci zriadená v roku 1930. Kaplnku Najsvätejšej Trojice v obci postavili v roku 1966. 5. júla 1990 sa na sviatok sv. Cyrila a sv. Metoda uskutočnil prvý ročník Národnej púte na Ducové-Kostolec. Púte sa konajú od tohto roku pravidelne každý rok.

Zdroj: publikácia Ducové 1348-1998 autorov Marián Klčo a Vladimír Krupa